

فصل

تولید مثل در جانداران

قرایندی که موجب تولید جانداران جدید از هم نوعان خود می‌گردد
با هدف :
۱- بقای نسل جاندار
۲- افزایش تعداد و تنوع در جانداران

چه ویژگی‌ای در جانداران هست که سبب می‌شود، جمعیت آنها زیاد شود؟ تولید مثل اگر افراد یک نوع جانور نتوانند تولید مثل کنند، چه اتفاقی می‌افتد؟ جانداران متفاوتی که در اطراف انقراف نسل شما وجود دارند، چگونه تکثیر می‌شوند؟

«جانداران به روش‌های متفاوتی تولید مثل می‌کنند.

در جدول ۱ تعدادی از ویژگی‌های جانداران آمده است. زیر هر ویژگی نقش آن را بنویسید. به نظر شما چه تفاوت اساسی بین تولید مثل و ویژگی‌های دیگر جانداران وجود دارد؟ تولید مثل بر قلاف ویژگی‌های دیگر نقشی در زنده ماندن و ماندگاری خود فرد ندارد بلکه سبب حفظ نسل یا بقای یک نوع جاندار می‌شود .

جدول ۱)

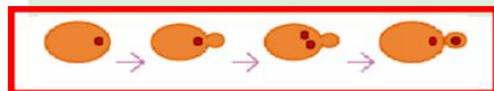
ویژگی	نقش	تعذیبه	تنفس	دفع	تولیدمثل
تمامین ماده و انرژی	تمامین آکسیژن	دفع مواد زاید از بدن	بقای نسل جاندار		

یک نوع قارچ تک
سلولی است که در
صنایع غذایی
مانند پفت نان
تولید سرمه و ...
به لار می روید
 قادر است قندها را
با بهائل،
لزکرین دی اکسید همراه مقدار اندکی شکر و نمک در ظرف شیشه‌ای بریزید. حدود ۵۰ میلی لیتر آب و لرم به آن
اضافه کنید تا آب با پودر مخمر مخلوط شود. روی ظرف را بپوشانید و آن را در جای نسبتاً گرم قرار
تبدیل کنید

فالایت

وسایل و مواد لازم: ظرف شیشه‌ای، مخمر نانوایی، شکر، نمک، آب،
باید در های فنک و دور از رطوبت و نور
آفتاب نگهاری شود.

مخمر نانوایی، قارچی تک یاخته‌ای است. به اندازه یک قاشق چای خوری پودر مخمر نانوایی را
لaz کرین دی اکسید همراه مقدار اندکی شکر و نمک در ظرف شیشه‌ای بریزید. حدود ۵۰ میلی لیتر آب و لرم به آن
وضعيت فعال شده قطره‌ای از این مخلوط را روی تیغه بگذارید و روی آن تیغک قرار دهید. نمونه را با میکروسکوپ
و شروع به رشد می کنند. شلی مانند نمونه زیر می توان رسم کرد
مقداری کف روی آب (تولیدگاز) که نتیجه
مقدمه‌ها در این دهید بعد از گذشت ده دقیقه آن را مشاهده و آنچه را می‌بینید، یادداشت کنید. فالایت مقدمه است مشاهده می‌شود

نکته: بوانه مقدمه هم دارای هسته فواهد بود
نتیجه می‌گیریم هسته تقسیم شده

گفت و گوکنید

شکل رویه رو، مراحل رشد و تکثیر باکتری را نشان می‌دهد. با
توجه به این شکل و آزمایش مربوط به مخمر، تولیدمثل باکتری و
مخمر را با هم مقایسه کنید.

- در هر دو نوع تولیدمثل از یک جاندار، جانداران جدید بوجود می‌آیند (وجود یک فرد برای تولیدمثل کافی است)
- در هر دو تولیدمثل جاندار جدید، شیوه جاندار اولیه و با تعداد زیاد تولید می‌شود
- در تولیدمثل باکتری جاندار اولیه به دو جاندار تبدیل می‌شود (با دو نیم شدن) اما در مقدمه جاندار جدید (با بوانه زدن) کنار
در بعضی جانداران یک فرد به تنها یکی تولیدمثل نمی‌کند. در این جانداران دو جنس نر و ماده وجود جاندار اولیه ایجاد
می‌شود .

دارد. به این نوع تولیدمثل، تولیدمثل جنسی می‌گویند. اما تولیدمثلی که در باکتری و مخمر دیدیم از
جنسی: وجود دو جنس نر و ماده برای تولیدمثل لازم است (مثل پستانداران
فرزندگان ، ماهی‌ها ، پرندگان ، دوزیستان ، بی‌مهره‌ها ، گیاهان گلدار)

انواع تولیدمثل

غیر جنسی: وجود یک فرد برای تولیدمثل کافی است مثل باکتری و مقدمه

آیا می‌دانید؟

بعضی جانداران فقط تولیدمثل جنسی و بعضی فقط تولیدمثل غیرجنسی

دارند؛ در حالی که بعضی جانداران هر دو نوع تولیدمثل را دارند. مثل گیاهان ، بعضی آغازیان و ....

نکته: مقدمه و باکتری تولیدمثل چنسی نیز دارند اما در شرایط معمول به طور غیر چنسی تکثیر می‌یابند

روش‌های تولیدمثل غیرجنسی

تولیدمثل غیرجنسی در جانداران تک یاخته‌ای، نوع رایج و معمول تولیدمثل است. این نوع تولیدمثل در جانداران پریاخته‌ای نیز وجود دارد، و در طبیعت به روش‌های متفاوتی انجام می‌شود. در ادامه به این

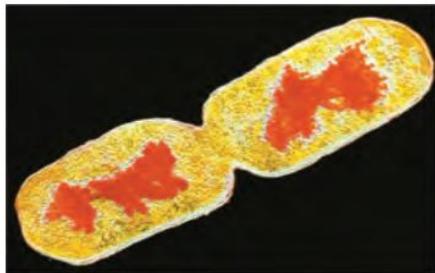
زاده‌ها یکسان و شبیه والدین و معمولاً به تعداد زیاد روش‌ها می‌پردازیم.

رویش شامل:

دو نیم شدن مانند باکتری
بوانه زدن مانند مقدمه
قطعه شدن مانند فزه - ستاره دریایی
تولیدمثل رویشی گیاهان

هاگ زایی مانند قارچ‌ها

تولیدمثل غیر چنسی

شکل ۱- باکتری درحال دو نیم شدن

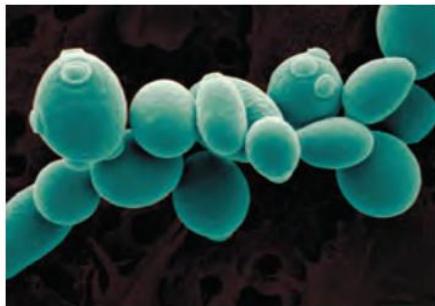
دونیم شدن

باکتری‌ها به روش دونیم شدن، تولید مثال می‌کنند. دیدید که یاخته باکتری از وسط به دو نیمه تقسیم می‌شود. در این حالت هر نیمه، یک یاخته کامل است که بعد از رشد می‌تواند به همین روش تقسیم و زیاد شود (شکل ۱).

آیا می‌دانید؟

اگر مواد مغذی کافی و دمای محیط مناسب باشد، باکتری‌ها به سرعت رشد

می‌کنند و هر 20° دقیقه یک بار تقسیم می‌شوند.

شکل ۲- یاخته‌های مخمر و جوانه‌های متصل به آنها

جوانه زدن: در آزمایشی که با مخمر نانوایی انجام دادید، دیدید که بخشی از سطح بعضی یاخته‌ها برآمده است. به هر یک از این برآمدگی‌ها که به تدریج بزرگ می‌شوند، **جوانه** می‌گویند (شکل ۲). هر جوانه، یک یاخته مخمر است که ممکن است به یاخته مادر متصل بماند یا از آن جدا شود.

قطعه قطعه شدن: در فصل قبل دیدید از قطعه‌ای سبب زمینی که جوانه دارد، گیاه دیگری به وجود می‌آید. این روش تولید مثال در طبیعت نیز وجود دارد؛ مثلاً گیاه خزه انشعاب‌هایی دارد که اگر جدا شوند، هریک از آنها رشد، و یک گیاه خزه ایجاد می‌کند (شکل ۳).

قطعه قطعه شدن فزه به طور طبیعی اما قطعه قطعه شدن سبب زمینی توسط انسان انجام می‌شود

شکل ۳- از هر قطعه خزه، خزه دیگری رشد می‌کند.

فعالیت

وسایل و مواد لازم: نان کپک زده، میکروسکوپ، تیغه و تیغک.

قطرهای آب روی تیغه بگذارید. با استفاده از چیزی مانند سوزن یا خلال دندان، مقداری از کپک را از روی نان بردارید و به آرامی با آب روی تیغه مخلوط کنید. روی آن تیغک بگذارید و با میکروسکوپ مشاهده کنید. **فعالیت عملی در کلاس**

شکل چیزی را که می‌بینید، رسم کنید. آزمایشی طراحی کنید که نشان دهد چه عوامل

محیطی در رشد کپک روی نان نقش مثبتی دارند؟ $\therefore$ تله نان به اندازه یکسان انتقال کرده و 3 تله از نان ها را

هر کدام به آنانه در معرفی یکی از عوامل (گرمای - رطوبت - تاریکی) قرار می‌دهیم و 3 تله نان پهار 3 را در معرفی تمام این عوامل با هم قرار می‌دهیم. پس از هند روز نتیجه آزمایش را بر روی هر پهار نمونه بررسی می‌کنیم

نکته: گذاشتن مواد غذایی در جای گرم، مرطوب و تاریک سبب رشد کپک در آنها می‌شود

هایگ زایی

نوعی تولید مثل غیر پنسی

که توسط یافته های ویژه به نام **هایگ** انبام می شود مثل کپک نان و میوه

کپک نان نمونه ای از جاندارانی است که با

تولید یاخته هایی به نام **هایگ** زیاد می شود. هایگ ها

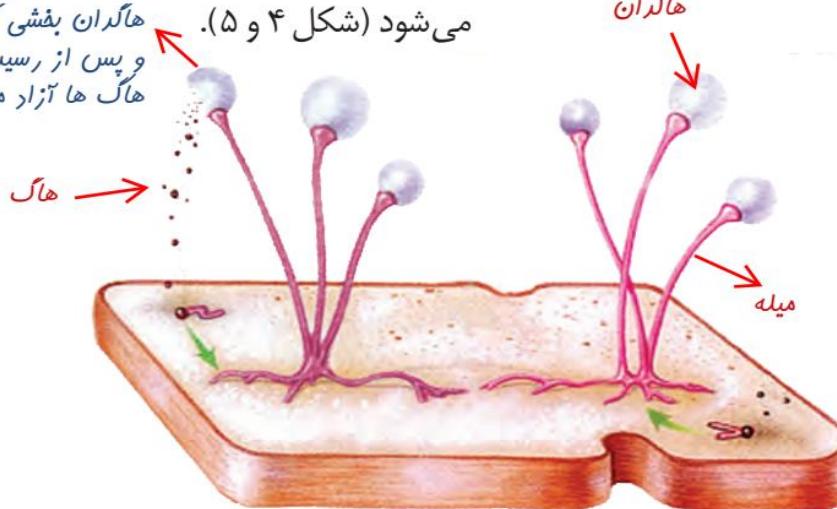
در هاگدان تشکیل می شوند. هایگ یاخته کوچک، سبک و مقاومی است که همراه با هوا و آب پخش می شود. هایگ در صورتی که در جای مناسب قرار گیرد، رشد می کند و جانداری مانند والد خود به وجود می آورد. کپک روی میوه ها نیز با همین روش زیاد

می شود (شکل ۴ و ۵). هاگدان بخشی که در آن هایگ تشکیل شده

و پس از رسیدن دیواره آن پاره شده و هایگ ها آزاد می شوند

شکل ۴- میوه کپک زده

شکل ۵- مراحل رشد کپک

نکته: فزه هم می تواند با هایگ زایی تولید مثل کند و هم با قطعه قطعه شدن

گفت و گو کنید

معمولًا کپک ها ابتدا به شکل لکه های کوچک روی نان یا میوه دیده می شوند؛ اما با گذشت زمان این لکه ها بزرگ تر می شوند و سرانجام همه سطح آنها را می پوشانند. چه استدلالی برای این مشاهده دارید؟ به دلیل تولید مثل کپک ها با تشکیل هایک ها به دلیل سبک بودن، هایک ها به اطراف و در تمام سطح نان پخش می شوند و در شرایط مناسب (وجود غذا و رطوبت) رشد می کنند و سطح نان را می پوشانند

آیا می دانید؟

سال ها پیش، الکساندر فلمینگ به طور اتفاقی دریافت که کپک ماده ای تولید

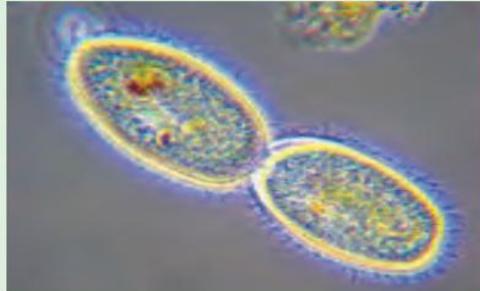
می کند که باکتری های بیماری زارا می کشد. چند سال بعد همکارانش توانستند این ماده را استخراج و اولین پادزیست را تولید کنند. این پادزیست، پنی سیلیکن نام دارد و برای از بین بردن عفونت ها به کار می رود. فلمینگ و همکارانش برای این کشف، جایزه نوبل را دریافت کردند.

فعالیت

شکل های زیر، تولید مثل غیرجنسی را در بعضی جانداران نشان می دهد.

روش هر تولید مثل را زیر هر شکل بنویسید.

پارامسی

هیدر

قارچ

دو نیم شدن

ب) بوانه زدن

الف) هاگزابی

بعضی گیاهان بخش های ویژه ای برای تولید مثل غیرجنسی دارند که با آنها تکثیر می شوند. نمونه ای از این بخش ها را در گیاه شکل ۶ می بینید. به جوانه های روی لبه برگ ها توجه کنید. این جوانه ها از برگ جدا می شوند و در خاک رشد می کنند.
طبعی: جدا شدن بوانه از برگ

تولید مثل غیر جنسی
رویشی گیاهان

مصنوعی : مثل (قلمه زدن
پیوند زدن - فوابانیدن
پا پوش و ...)

شکل ۶- جوانه های روی برگ: این جوانه ها در واقع گیاهان کوچکی اند. این بوانه ها در قاک می افتد و با رشد آنها تعداد این گیاه زیاد می شود

فعالیت

پرورش دهنده گان گل و گیاه، روش های متفاوتی برای افزایش (تکثیر)

گیاهان به کار می بردند. با این کار، آنها می توانند در مدتی کوتاه، تعداد فراوانی گل و گیاه تولید کنند.

با مراجعه به مراکز پرورش گل و گیاه به طور گروهی این روش ها را از نزدیک مشاهده، و گزارشی

در این باره تهیه کنید و در کلاس ارائه دهید. **(انش آموزان می توانند در گزارش قوید به روش هایی مانند (قلمه زدن - پیوند زدن - فوابانیدن - کشت باخت - کاشت غده و ...) اشاره کنند و درباره آنها مطالبی به کلاس گزارش دهند .**

«تولید مثل در جانوران

دانستید وجود دو فرد نر و ماده در تولید مثل جنسی ضروری است. شکل ظاهری نر و ماده در بعضی جانوران باهم متفاوت است؛ به طوری که به آسانی از همدیگر تشخیص داده می‌شوند. اما معمولاً شکل نوزادان این جانوران یکسان است (شکل ۷).

زیرا هنوز در نوزادان صفات ثانویه جنسی بروز نکرده است

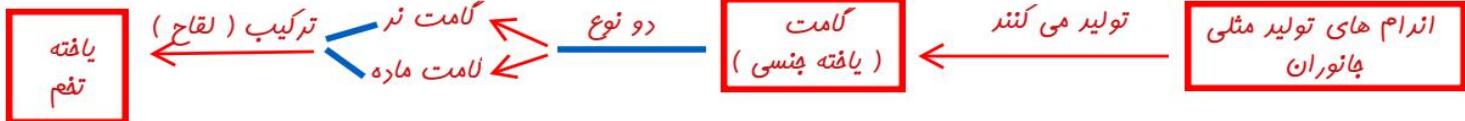

شکل ۷- جوجه‌ها شبیه به هم به نظر می‌رسند ولی با افزایش سن، ظاهر خروس‌ها و مرغ‌ها تفاوت پیدا می‌کند.

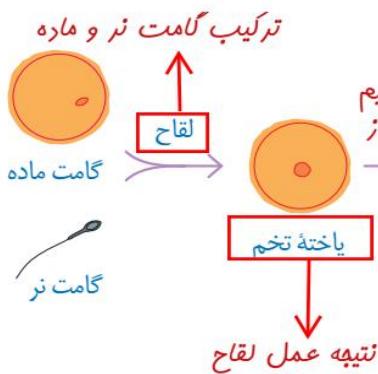
تاج خروس، یال شیر و پرهای رنگارنگ طاووس نر، ویژگی‌هایی هستند که این جانوران را از ماده‌های آنها متفاوت می‌کند. چرا با افزایش سن، تفاوت‌های ظاهری این جانوران آشکار می‌شود؟ به دلیل ترشح هورمون‌های جنسی در سن بلوغ و ایجاد صفات ثانویه جنسی

شکل ۸- ویژگی‌های ظاهری طاووس و شیر نر را که در تصاویر می‌بینید، چه می‌نامند؟ صفات ثانویه جنسی

در بدن جانوران نر و ماده گامت تولید می شود. جانور ماده، گامت ماده و جانور نر، گامت نر تولید می کند. گامت نر با گامت ماده ترکیب می شود و **یاخته تخم** به وجود می آید. به ترکیب شدن گامت نر و ماده **لقادح** می گویند. یاخته تخم، بارها تقسیم، و درنهایت از رشد و نمو یاخته های حاصل از آن، جاندار کاملی تشکیل می شود (شکل ۹).

شکل ۹- یاخته تخم از ترکیب گامت نر و ماده ایجاد می شود.

گفت و گو کنید

با توجه به اینکه در لقادح، گامت ها از دو فرد نر و ماده با هم ترکیب می شوند، آیا این یاخته ها می توانند حاصل تقسیم میتوز باشند؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید. فیر - زیرا تعداد خام تن های هر جاندار ثابت است. اگر گامت های نر و ماده در اثر تقسیم میتوز حاصل شوند تعداد خام تن های فرزندان دو برابر والدین می شود که این غیر ممکن است و هنین اتفاقی نمی افتد بنابراین با تقسیمی غیر از میتوز حاصل می شوند.

شکل ۱۰- تقسیم میتوز

این تقسیم فقط برای تولید گامت های نر و ماده انجام می گیرد
از یک یافته، ۴ یافته ایجاد می شود.
تعداد خام تن هر کدام از یافته های چدید، نصف یافته اولیه است

فعالیت

- در یاخته تخم شکل ۹، کدام تقسیم انجام می شود:

میتوز یا میوز ؟ میتوز

- اگر تقسیم میوز وجود نداشت، آیا تولید کروموزوم ۳ زاده ها بیشتر فیر - زیرا تعداد کروموزوم ۳ زاده ها بیشتر و والدین می شود.

- مرغ ها و خروس ها هر کدام در یاخته های بدن خود، ۷۸ کروموزوم دارند. گامت های نر و ماده

این جانوران هر کدام چند کروموزوم دارند؟ یاخته تخم آنها چند کروموزوم دارد؟ ۷۸ کروموزوم

نصف تعداد کروموزوم های
یافته های غیر جنسی یعنی ۳۹ تا

زاده ها متفاوت

۷۱
یافته تخم
تشیلی

۱- Meiosis

فعالیت

اغلب پرندگان آشیانه می‌سازند و از تخم‌ها و

زاده‌ها (فرزندهان) خود نگهداری می‌کنند.

سوال : سلوول های بدن یک جاندار مهره دار دارای ۴۴ فام تن (کروموزوم) است . هر یک از یافته های بدون او که در زیر آورده شده هند کروموزوم دارند ؟ پرا ؟

الف) سلوول معده : ۴۴ فام تن زیرا حاصل میتواند است (تعداد فام تن ثابت)

ب) اسپرم (گامت نر) : ۲۲ فام تن زیرا حاصل تقسیم میوز است

ج) تفمک (گامت ماده) : ۲۲ فام تن زیرا حاصل میوز است

د) سلوول تقم : ۴۴ فام تن زیرا حاصل ترکیب گامت ماده و گامت نر است ($22+22=44$) . رشد تخم‌های قورباغه‌ها معمولاً در آب انجام می‌شود و گاهی تخم‌های آنها به گیاهان درون آب می‌چسبند.

پاسخ ۱) : لانه می‌سازند - روی تفم‌های فود می‌فوایند و پس از تولد فرزندان تازمانی که زاده‌ها بتوانند مستقل زندگی کنند ، به آنها غذا می‌دهند و از آنها نگهداری می‌کنند

۱- پرنده‌ها برای مراقبت از تخم‌ها و سپس زاده‌هایشان چه کارهایی انجام می‌دهند؟

۲- به نظر شما، چرا در هر بار تولید مثل، تعداد تخم‌های قورباغه‌ها بسیار بیشتر از تعداد

تخم‌های پرنده‌هاست؟ پون قورباغه‌ها از تفم‌های فود محافظت نمی‌کنند و آنها را در آب رها می‌کنند ولی پرندگان از تفم‌های فود محافظت می‌کنند . پس باید تعداد تفم‌های قورباغه بیشتر باشد تا شанс زنده ماندن تعدادی از تفم‌ها افزایش یابد .

تولید مثل در انسان

دانستیید که گامت نر در بیضه و گامت ماده در تخمدان تشکیل می‌شود. گامتهای نر بعد از بلوغ،

به طور پیوسته در بیضه‌ها تولید می‌شوند. این عمل معمولاً تا کهنسالی ادامه دارد.

گامتهای ماده در دوران جنینی به تعداد مشخصی تولید می‌شوند. بعد از بلوغ، معمولاً در هر ماه

یک گامت از تخمدان آزاد می‌شود. این کار معمولاً حدود سن ۵۰ سالگی متوقف می‌شود. تغذیه مناسب

و رعایت پهداشت برای سلامت بیضه‌ها و تخمدان‌ها ضروری است.

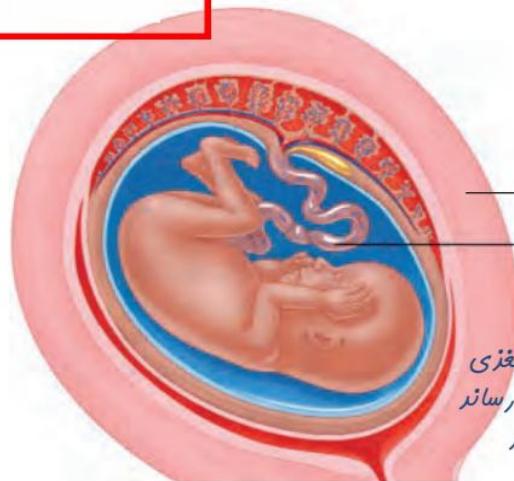
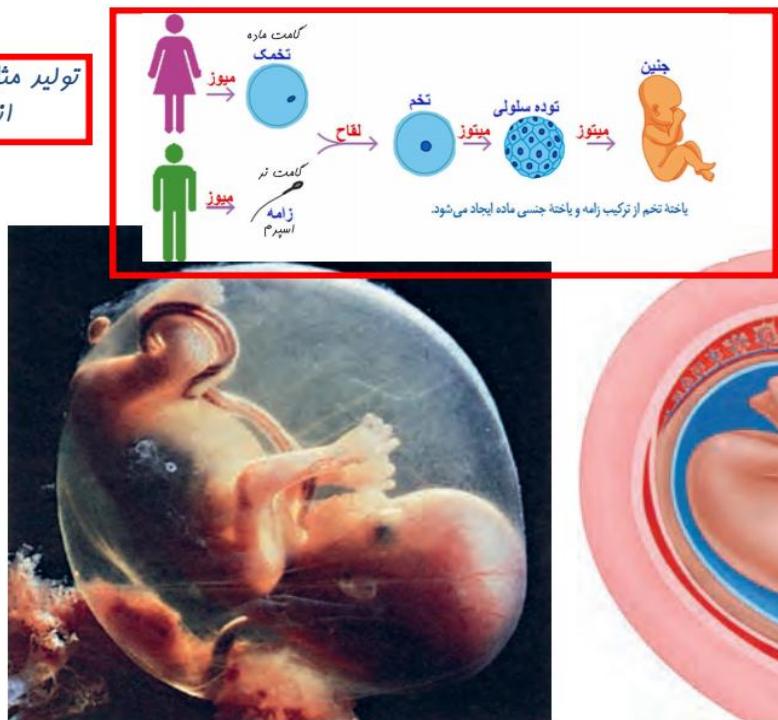
جنین درون آن تغذیه و
حفظ می‌شود .

در انسان و بیشتر پستانداران بخشی از بدن مادر به رشد و نمو جنین اختصاص دارد. این بخش رحم

نامیده می‌شود بند ناف با رگ‌های خونی‌ای که دارد، بین جنین و دستگاه گردش خون مادر ارتباط ایجاد

می‌کند (شکل ۱۱)؛ یعنی بند ناف، موادمغذی و اکسیژن را از مادر به جنین می‌رساند.

تولید مثل فنی در انسان

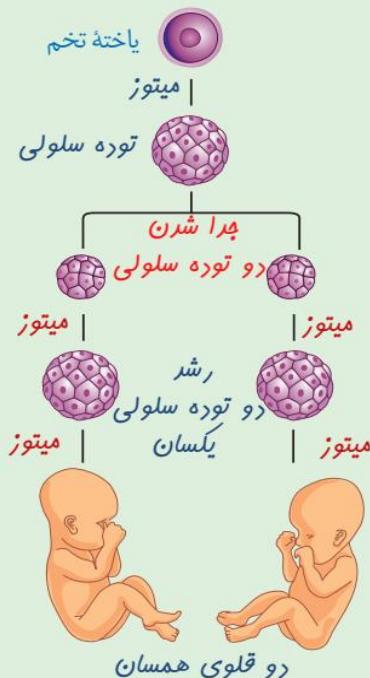

عضوی که آکسیژن و مواد مغذی را از مادر به بینیم می رساند و مواد دفعی را از بینیم دور می کند.

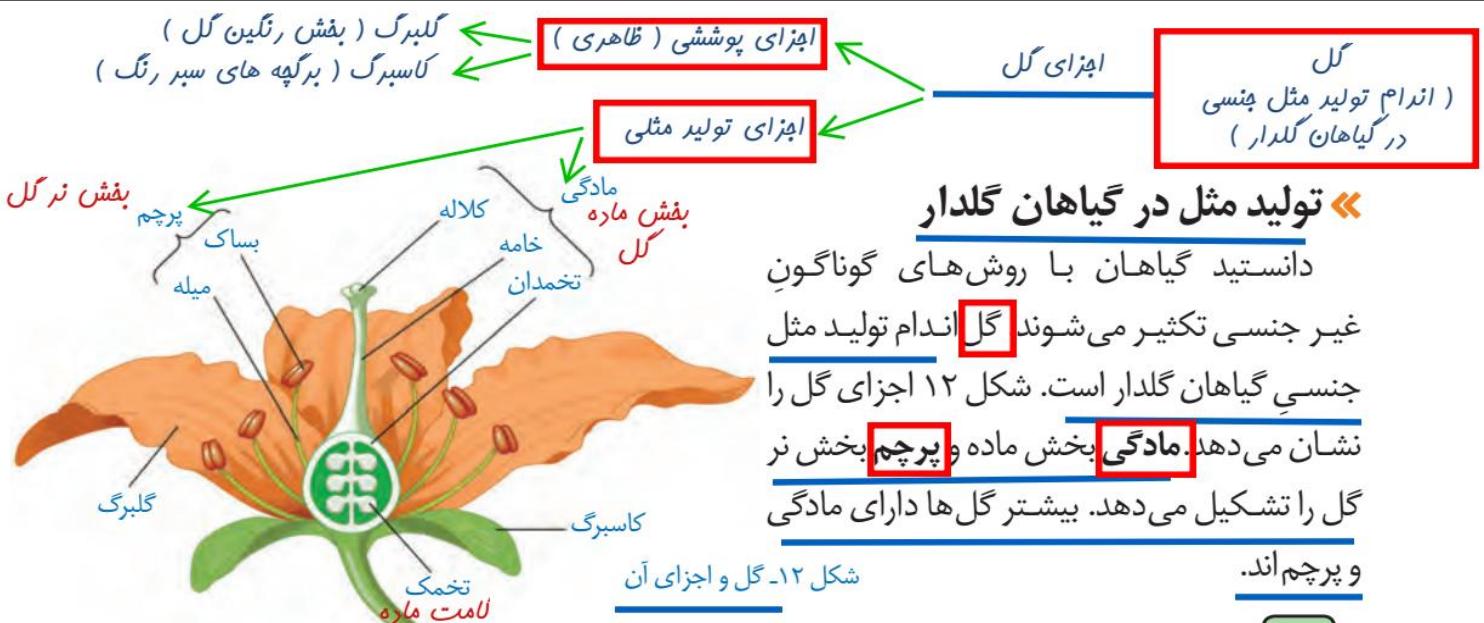
شکل ۱۱ جنین از طریق بند ناف مواد مغذی و آکسیژن را دریافت می کند.

فعالیت

بعضی دوقلوها همسان یعنی هم شکل و از یک جنس اند. شکل زیر چگونگی ایجاد دوقلوهای همسان را نشان می دهد. با توجه به شکل، علت همسان بودن این دوقلوها را توضیح دهید.
زیرا دوقلوهای همسان از رشد و نمو یک سلول تفم ، منشأ گرفته اند بنابراین **DNA** مشابه دارند و مانند هم هستند .

تلخه : دوقلوهای غیر همسان از رشد و نمو دو سلول تفم برآگانه منشأ گرفته اند .
بنابر این مثل هم نیستند .

«تولید مثلث در گیاهان گلدار»

دانستید گیاهان با روش‌های گوناگون غیر جنسی تکثیر می‌شوند **گل** اندام تولید مثلث جنسی گیاهان گلدار است. شکل ۱۲ اجزای گل را نشان می‌دهد. **مادگی** بخش ماده و **پرچم** بخش نر گل را تشکیل می‌دهد. بیشتر گل‌ها دارای مادگی و پرچم‌اند.

شکل ۱۲- گل و اجزای آن

فطایف

تعدادی گل انتخاب و کاسبرگ‌ها و گلبرگ‌های آنها را مشخص کنید.

چگونه آنها را تشخیص می‌دهید؟ کاسبرگ‌ها معمولاً سبز رنگ ولی گلبرگ‌ها معمولاً رنگ‌های مختلف دارند.

پرچم‌ها را جدا و آنها را با ذره‌بین مشاهده کنید. **دانه‌های گرده** را همراه با قطره‌ای آب با میکروسکوپ مشاهده کنید. شکل دانه‌های گرده را رسم کنید. دانه‌های گرده را از کدام قسمت

پرچم برداشتید؟ آیا دانه گرده گل‌هایی که دارید، یک رنگ و یک شکل اند؟ **بله** - عموماً زرد رنگ هستند.

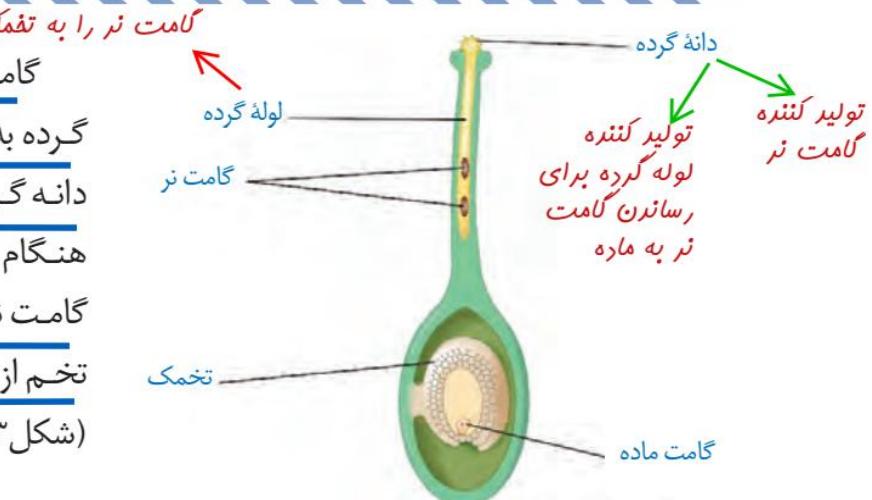
با استفاده از تیغ، مادگی را از طول برش دهید. این کار را با احتیاط انجام دهید. با استفاده از ذره‌بین قسمت‌های متفاوت مادگی را مشاهده، و به ویژگی‌های هر قسمت توجه کنید. آیا می‌توانید

تخمک‌ها را در تحمدان بینید؟ شکل اجزای مادگی را رسم کنید. **رسم شکل بر اساس مشاهده** صورت گرفته توسعه دانش آموز

آیا می‌دانید؟

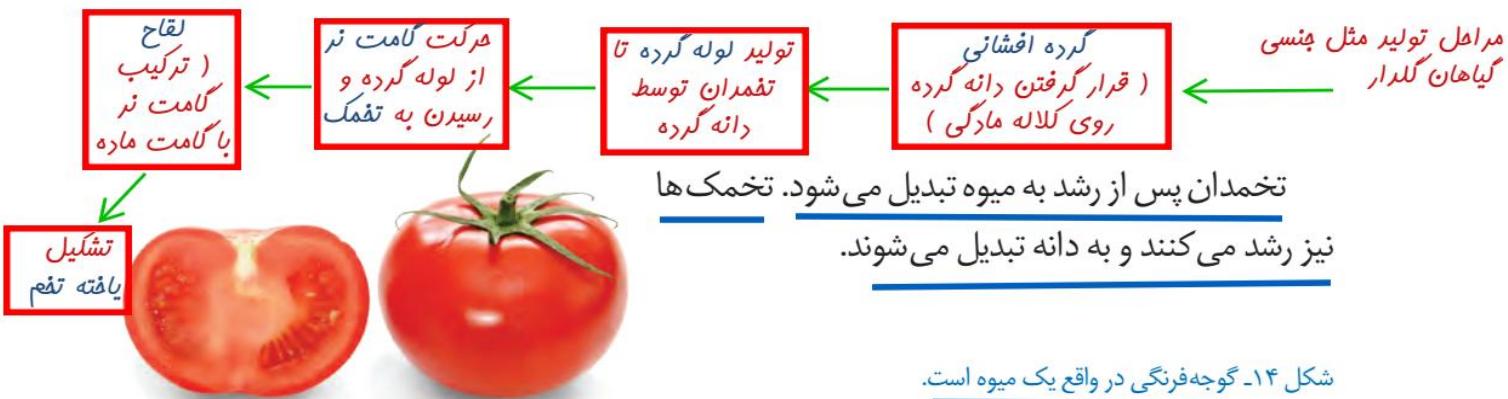
برخی گل‌ها فقط پرچم (گل نر) و برخی فقط مادگی (گل ماده) دارند؛ مثلاً در

درخت خرما، گل‌های نر روی یک نخل و گل‌های ماده روی نخل دیگری قرار دارند.

شکل ۱۳- رشد لوله گرده. لوله گرده، گامت نر را به گامت ماده می‌رساند.

عمل قرار گرفتن دانه گرده روي کلامه پسپاک هادرکی برای رسیدن گامت نر به گامت ماده و انبام لقاح و سپس تشکیل یافته تقم

شکل ۱۴ - گوجه فرنگی در واقع یک میوه است.

از رشد تمدنان میوه ایجاد می شود
از رشد تمک دانه
از رشد بوسسه تمک پوسته دانه
از رشد یافته تمک گیاهک یا هنین (که درون دانه قرار دارد)

اطلاعات جمع آوری کنید

به جز حشره‌ها، جانوران دیگری نیز به گرده افسانی گل‌ها کمک می‌کنند، گزارشی درباره چنین جانورانی تهیه کنید و در کلاس ارائه دهید. گزارش را می‌توانید به شکل تصویری ارائه دهید.

عوامل گرده افسانی گیاهان : ۱- هشرات - ۲- باد - ۳- انسان - ۴- مرغ شود فوار - ۵- بعضی عنکبوت‌ها - ۶- ففاش - ۷- پستاندارانی که گرده گل در مو یا پشم آنها گیر کرده و باعث انتقال آنها می‌شوند مانند بز - گوسفند و ...

گفت و گو کنید

- دو جمعیت از یک نوع جاندار در یک محیط زندگی می‌کنند. یک جمعیت حاصل تولید مثل غیرجنسی و جمعیت دیگر حاصل تولید مثل جنسی این جاندار است. اگر عوامل محیطی (مانند دما، رطوبت، غذا) یا تغییر در عوامل زنده محیط مانندگسترش نوعی باکتری بیماری (زا) تغییر کنند، پیش‌بینی می‌کنید افراد کدام جمعیت، بیشتر در خطر از بین رفتن قرار گیرند؛ چرا؟

- با مقایسه دو نوع تولید مثل جنسی و غیرجنسی، مزایا و معایب هر کدام را توضیح دهید.

مزایا : تولید زاده‌های بیشتر در زمان کوتاه‌تر - وجود یک فرد برای تولید مثل کافی است
معایب : تنوع ندارند بنابراین در برابر تغییر شرایط محیطی پاسخ یکسان دارند و افراد چمیت، مقاومت کمتری دارند.

حشره‌هایی مانند زنبور در گرده افسانی

نقش مهمی دارند. گرده‌های گل به بدن حشره می‌چسبند. درنتیجه حشره، گرده‌ها را از گلی به گل دیگر می‌برد. درباره ویژگی‌هایی که به گل‌ها کمک می‌کند تا حشره به طرف آنها برود، گفت و گو کنید.

رتک گلبرگ - بو - بزرگ بودن گل
میزان شود تولیدی گل

تولید مثل غیر جنسی

ادامه پاسخ در زیر

جمعیت حاصل از تولید مثل غیر جنسی - زیرا تولید مثل غیر جنسی حاصل تقسیم بینزوده و همه جانداران دارای ژن‌های یکسانی هستند و در برابر تغییر عوامل محیطی مقاومت کمتری دارند. اما تولید مثل جنسی چون حاصل تقسیم می‌زوده بنابراین زاده‌ها متفاوت هستند و به دلیل تنوع در ژن‌های خود افراد چمیت مقاومت پیشتری دارند

تولید مثل جنسی

مزایا : تنوع زاده‌ها و سازگاری و مقاومت بیشتر افراد چمیت با تغییرات محیطی

معایب : ضرورت وجود دو نفر برای تولید مثل